

FONDATORUL RADIOECOLOGIEI NAȚIONALE DOCTORUL HABILITAT ÎN BIOLOGIE GRIGORE STASIEV LA 75 DE ANI

Născut la 6 mai 1940 în or. Grigoriopol, Republica Moldova.

Biolog, domeniul de cercetare: pedologie, biosferologie, filosofie.
Dr. hab. în biologie (1993), profesor universitar (1997).

Distinsul profesor Grigore Stasiev a beneficiat de o ascensiune profesională strălucită.

A absolvit Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea de Biologie și Pedologie, specialitatea Pedologie și Agrochimie (1965), Universitatea de Stat „Taras Șevcenko” din Kiev, Facultatea Filosofie (1989), specialitatea filosofie, profesor de discipline filosofice cu distincție; doctorantura la Institutul de Pedologie, Agrochimie și Protecție a Solului „Nicolae Dimo” al AȘ RM (1969), postdoctorantura la Universitatea de Stat „Taras Șevcenko” din Kiev, Facultatea Filosofie (1991).

În 1974, a susținut teza de doctor în biologie cu tema: „Solurile salinizate-solonețizate ale luncilor râurilor mici ale Moldovei și ameliorarea lor”, la Universitatea de Stat din Moldova, iar în 1993 – teza de doctor habilitat în biologie cu tema: „Pedologia în sistemul științelor biosferologice”, la Institutul de Pedologie, Agrochimie și Protecție a Solului „Nicolae Dimo” al AȘ RM.

A activat în funcția de director al Filialei Chișinău a Institutului Central de Deservire Agrochimică din Moscova al Ministerului Agriculturii al URSS, fiind concomitent șef al Secției Radiologie și Control Radiologic și prin cumul vice-director general al Asociației Științifice de Producție „Fertilitate” (1978 – 1984).

Din 1984 predă la USM la Facultatea de Biologie și Pedologie, Departamentul științe ale solului, geografie, geologie, silvicultură și design. La Universitatea de Stat din Tiraspol lucrează continuu (prin cumul) din 1994, fiind în repetate rânduri președinte al Comisi-

ei de licență la Facultatea de Geografie, în 2007 a fost președinte al Comisiei de acreditare a Universității pe activitatea științifică.

A publicat circa 340 de lucrări științifice în domeniul pedologiei, biosferologiei, ecologiei, geografiei, geologiei, filosofiei, inclusiv 11 monografii, 4 broșuri, 14 materiale didactice și recomandări științifico-practice, 150 de articole în publicații naționale, 33 în cele internaționale, 8 în engleză, 6 pe tematică închisă, 74 de teze la conferințe naționale, 33 la forumuri internaționale. Este coautor al brevetului de invenție a metodei de obținere a îngrășămintelor din gazele fumigene ale centralelor electrotermice. Printre principalele publicații sunt: monografiile *Философские основания концепции единого почвообразовательного процесса и социально-политические условия ее монополизации* (1990); *Почвоведение в системе биосферного естествознания. Философско-мировоззренческий анализ* (1992), *Starea radiecologică a mediului Republicii Moldova* (1998, în coautorat); *Monitoringul Eco-pedologic (ecotoxic și radioecologic)* (1999, în coautorat); *Analiza filozofico-conceptuală a pedologiei ca știință fundamentală biosferologică* (2006); articolul *Problema timpului în știința contemporană și abordarea ei în pedologie*, în: *Știința Solului*, 2008, nr. 2, p. 7-21 (România); *Premizele logicii dialectice în cercetările sistemice*, în: *Științele socio-umanistice și procesul tehnico-științific* (2009, p. 20-25).

Este fondator al radioecologiei în Republica Moldova, inițiatorul studiului problemelor filosofice ale pe-

dologiei contemporane; a argumentat în premieră proprietățile suplimentare biologice și social-tehnogene ale atomilor, a completat definiția științei Ecologia, a studiat problemele filosofice ale conexiunii triadei: înveliș geografic-biosferă-noosferă.

Realizările științifice ale savantului Grigore Stasiev sunt apreciate la înalta lor valoare în țară și peste hotarele ei. Astfel, la ședința plenară a Conferinței Internaționale „Organizarea sistemelor de soluri” (Moscova, 2007) lui i-a fost oferită onoarea de a da citirie primul raport, culegerea respectivă de articole fiind începută cu trei lucrări ale sale. Renumitul pedolog român, academicianul N. Florea îl numește „nu numai eminent pedolog, ci și remarcabil filosof înainte mergător pe o cărare nebatută” (*Știința Solului*, 2010, nr. 1, vol. XLIV, p. 130).

Revista internațională *Soil science* (București), pe parcursul ultimelor zece ani a publicat 10 articole ale profesorului Grigore Stasiev. Patru ediții ale acestei publicații fuseseră deschise cu articole de bază ale respectivului autor.

Revista internațională a Academiei Ruse, *Почвоведение* (1999, nr. 3, p. 389-398), menționând contribuția sa la dezvoltarea pedologiei contemporane, l-a inclus în topul celor mai de vază pedologi. Președintele Societății Pedologilor din Rusia, academicianul Gl. V. Dobrovolski, în raportul său la Congresul al XV-lea Internațional al Pedologilor din Mexico „Pedologia ca ramură a științelor contemporane ale naturii”, a menționat realizările profesorului Gr. Stasiev. Materialele broșurii sale *Почва как отражение стадий развития материи и информационная система* au fost introduse, fără rezerve, de pedologii ucraineni în manualul de pedologie, editat la Kiev (*Грунтознавство*, 2005, p. 647-672). În monografia fundamentală *История отечественного почвоведения* [8], editată de Academia Rusă, este menționat aportul prof. Gr. Stasiev în știință, făcându-se 25 de referințe și comentarii la publicațiile sale (p. 17, 24, 37, 38, 59, 61, 101, 103, 233, 237, 240, 242, 253). A participat la organizarea a 20 de conferințe naționale și 11 internaționale.

Este membru al colegiilor de redacție ale unor reviste științifice naționale (consultant-recenzent al revistei științifice-consultative în management), precum și internaționale – *Noosfera*, *Агробиология* (Ucraina).

Este membru al Consiliului Consultativ de Expertiză al AȘM, Comisiei de Experți în Agricultură a Consiliului Național pentru Acreditare și Atestare, secretar științific al Societății Naționale a Moldovei de Știința Solului, cofondator și vicepreședinte al So-

cietății radiobiologilor din Moldova. Este membru al Academiei Internaționale de Informatizare (1996), al Academiei Internaționale de Ecologie și Securitate a Vieții (1998), al Academiei Naționale de Științe Ecologice a Republicii Moldova (1997).

Distins cu titlul „Om al mileniului doi” conferit de Institutul American de Cercetări Biografice (American Biographical Institute, 1999). Decorat cu Medalia „Gloria Muncii”, Diploma de Onoare a Universității „Al. I. Cuza” din Iași, cu medalia „Centenarul învățământului superior geografic”, medalia „Veteran al USM”. Este deținător al Diplomei Consiliului Central al Societății Inventatorilor și Raționalizatorilor și al Comitetului de Stat al URSS pentru Invenții și Descoperiri Științifice pentru elaborarea celor mai bune modele de tehnică și tehnologii avansate (1982).

Pe parcursul activității pedagogice, a predat disciplinele: *Pedogeografia; Cartarea solurilor; Istoria și metodologia științei solului; Problemele teoretice ale pedologiei contemporane, ecologia, rolul ecologo-planetar al învelișului de sol; Biosferologia; Radioecologia și Toxicologia; Noosferologia; Landșaftologia; Biogeochimia; Teoria și metodologia geografiei; Teoria și metodologia științelor naturii*, unele dintre acestea continuând să le predea și în prezent. Pe parcursul mai multor ani a predat (prin cumul) geografia la Liceul Republican Real și la Liceul Moldo-American.

REFERINȚE

1. Profesorii Universității de Stat din Moldova. Chișinău, CE USM. 2001, p. 187-188.
2. Universitatea de Stat din Tiraspol. Chișinău, p. 228-230.
3. Andrieș S., Coșcodan M., Leșanu M. Naturalist și filosof. În: *Mediul Ambient*, 2010, nr. 2 (50), p. 48-49.
4. Dediu I. Pe muchia gândirii științifice (Cercetări fundamentale biosferologie). În: *Mediul Ambient*, 2006, nr. 6 (30), p. 39.
5. Toma S. Solul și biosfera. În: *Știința Agricolă*, 2006, nr. 1, p. 88-89.
6. Munteanu I. O carte inedită în literatura științei solului *Analiza filosofico-conceptuală a pedologiei ca știință fundamentală biosferologică*. În: *Știința Solului* XL, 2006, nr. 1, București, p. 133-136.
7. Florea N. Reputatul prof. Grigore Stasiev la 70 ani. În: *Soils Science*, nr.1, Vol. XLIV, București, p. 129-131.
8. Andrieș S., Leahu T., Cerbari V., Filipciuc V., Balteanschi D. Pedolog și filosof. În: *Akadememos*, nr. 2 (17) 2010, p. 125-126.
9. Иванов И. В. 2003. История отечественного почвоведения. Книга первая. М: Наука. 400 с.

*Membru corespondent al AȘM,
profesor Ion Dediu*